UUTISET

Moni maksaa markkinarahaa, koska ei uskalla kieltäytyä. Oman yrityksen puolesta pelätään. **LEIPOMOYRITTÄJÄ SATU ANTTILA, NOUSIAINEN**

Kaupan perusteltava markkinointituki tavarantoimittajalle

Kaupan tavarantoimittajilta perimä markkinointituki on yleinen ja laillinen tapa. Mutta markkinointituki heilahtaa helposti kilpailulain kannalta harmaalle alueelle, jos sen vastikkeellisuutta ei pystytä osoittamaan tavarantoimittajalle selvästi.

KARI SALONEN

Leipomoyrittäjä Satu Anttila ei lannistu, vaikka ehdot kauppojen kanssa ovat kovat. Hän otti leivät myyntiin omaan kahvilaan. ”Niitä haetaan Turusta asti, koska niitä ei enää saa osuuskaupoista. Meidän leipä leivotaan vielä yöllä”, Anttila sanoo.

NOUSIAINEN (MT)
Kaupalle tavaraa toimittavan yrittäjän on tiedettävä, mikä osuus kaupalle maksettavasta markkinointirahasta käytetään markkinointiin ja mitä hän sillä rahalla saa.

Jos sitä ei perustella tarkasti, voi markkinointituki olla vastikkeeton porttimaksu, joka yrittäjän on maksettava saadakseen tuotteensa hyllyyn.

Vastikkeeton markkinointituki on Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) selvityksen mukaan päivittäistavarakaupan suurimpia kilpailuhaittoja.

KKV:n erikoistutkijan **Heli Frosteruksen** mielestä on vaikea määritellä, mikä on vastikkeellista.

”Jos markkinaraha on hintaneuvottelukysymys, se pitäisi selkeästi ilmaista. Mutta jos samalla luvataan markkinointiapua, on yrittäjällä oikeus odottaa sille vastinetta. Tärkeintä olisi, että tavarantoimittaja tietää, mitä rahalla saa”, Frosterus sanoo.

Kymmenen prosenttia liikevaihdosta

Nousiaislaisen leipomoyrittäjän **Satu Anttilan** kokemus on erinomainen esimerkki siitä, miten vastikkeellisuus jää epäselväksi.

Anttila sai viime vuoden helmikuussa Turun Osuuskaupalta kirjeen, jossa todettiin markkinointituen alkavan. Sitä pitäisi maksaa 15 prosenttia leipomon arvioidusta laskutuksesta vuonna 2013.

Summa olisi noin kymmenen prosenttia koko leipomon liikevaihdosta. Epäselväksi jäi, mitä Anttila hyötyisi maksusta.

”Maksaisin toista tonnia kuussa siitä, että kaikki jatkuu kuten ennenkin”, oli Anttilan kokemus.

Turun Osuuskaupan (TOK) osto- ja valikoimapäällikkö **Jukka Laurén** perustelee maksua tasapuolisuudella.

”Markkinointituki on meillä käytössä ihan samalla tavalla, kuin koko S-ryhmässä. Jos suosisin yhtä yritystä, mitä sanoisin toiselle”, hän kysyy.

Laurénin mukaan kyse on hintakeskustelusta. Käytännössä Anttilan saamia hintoja laskettaisiin 15 prosenttia.

Markkinointiin luvataan tukea

MT:n saamassa sopimusluonnoksessa Anttilalle kuitenkin luvataan, että rahat käytetään valikoimien kehittämiseen, esillepanojen suunnitteluun sekä mainontaan ja markkinointiin.

Maksua perittäisiin veroineen yli 15 000 euroa vuodessa. Mitä hyötyä rahoista käytännössä tulisi yrittäjälle, sitä ei kerrota.

”Sanoin, että minulla ei ole varaa noin suureen summaan. Sain vastaukseksi, että nosta hintoja. Koskaan en ole mitään palveluja saanut”, Anttila sanoo.

Laurénin mukaan TOK mainostaa lähiruokaa paljon, mutta ei lupaa julkisuutta jollekin tietylle tuotteelle tai yritykselle.

”Jos tuote tulee paikalliselta tuottajalta, ja myy hyvin, niin kyllä se näkyy mainoksissa. Paikallisia tuottajia, joilla ei ole ketjusopimusta, markkinoidaan erittäin näyttävästi.”

Edullinen tuote myy hyvin

Sopimusta perusteltiin Laurénin helmikuussa lähettämässä sähköpostiviestissä Anttilan myynnin kasvulla tietyn rajan yli.

Osuuskauppa arvioi myynnin kasvavan noin kymmenen prosenttia vuodelle 2013. Siinä tapauksessa leipomon liikevaihdosta noin kaksi kolmannesta tulisi osuuskaupalta.

Anttilan mukaan hänen myyntinsä ei voisi nousta niin suureksi.

Anttila arvelee, että Osuuskauppa haluaa hyötyä siitä, että yritys alkaa menestyä. Hän toimitti vuodesta 2006 lähtien leipää Osuuskauppaan ilman vaatimusta markkinointituesta.

”Edellisenä vuonna maksua ehdotettiin, mutta sain armonaikaa. Moni maksaa markkinarahaa, koska ei uskalla kieltäytyä. Oman yrityksen puolesta pelätään.”

Pienelle yritykselle niin suuresta asiakkaasta irrottautuminen olisi suuri riski. Käytännössä Anttila joutuisi korottamaan hintojaan markkinarahan verran.

”Hintoja en halua nostaa. Mitä asiakkaat siihen sanoisivat? Juuri siksi tuotteeni myyvät hyvin, että hinnat ovat edulliset.”

Anttila kieltäytyi maksamasta, koska ei koe saavansa rahoille vastiketta.

”Ei minulla ole varaa siihen. Eikä siitä olisi mitään hyötyä.”

Anttila lopetti yhteistyön osuuskaupan kanssa tammikuun alussa ja perusti oman kahvilan.

AIMO VAINIO

Kahvila tuo leivän leipurille

NOUSIAINEN (MT)
Nousiaislainen leipomoyrittäjä **Satu Anttila** ei suostunut maksamaan markkinarahaa Turun Osuuskaupalle (TOK). Vuonna 2006 alkanut yhteistyö loppui tammikuussa ja kaksi viikkoa sitten avattiin kahvila Nousiaisiin.

”Se on periaatekysymys. Jos kauppa nostaa omaa brändiä sillä, että myy lähiruokaa, niin en maksa siitä”, Anttila sanoo.

”Nyt alussa on käynyt 250–300 ihmistä joka päivä. Mutta se tulee tasaantumaan myöhemmin. En kuole siihen, jos minut laitetaan osuuskaupasta ulos. Mutta eivät kaikki voi perustaa omaa kahvilaa”, Anttila sanoo.

Enimmillään leipää vietiin 15 kauppaan. Nyt jäljellä on muutama. Suurimmillaan liikevaihdosta lähes kaksi kolmannesta tuli TOK:lta.

Anttila on kohdannut myös vaatimukset takaisinostoista. Hän voi laskuttaa vain kaupan kassan läpi menneet tuotteet.

Anttilan kohtaamat ehdot vähentävät kaupan riskiä siirtämällä sen tuottajalle.

Anttila mieluummin myy enemmän pullaa ja leipää kuin rahastaa korkeilla hinnoilla.

”Yrityksen pitää itse riskit kantaa, eikä siirtää niitä toiselle. En minäkään voi tilata jauhoja ja lähettää loppuja takaisin ja sanoa, että en ehtinyt leipomaan”, Anttila kritisoi kaupan toimintaa.

Osuuskaupassa takaisinostoja ei vaadittu.

AIMO VAINIO

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi* tai *maaseuduntulevaisuus.fi*

Kilpailulaissa on osuuskaupan kokoinen aukko

Kilpailulain soveltaminen paikallisiin osuuskauppoihin on hankalaa.

”Me keskustelemme keskusliikkeiden kanssa ja heillä on uuden lain mukaan erityinen velvollisuus toimia niin, että kaupankäynnissä ei käytetä kohtuuttomia ehtoja”, Kilpailu- ja kuluttajaviraston erikoistutkija **Heli Frosterus** sanoo.

Keskusliike ei kuitenkaan voi puuttua siihen, mitä tapahtuu paikallisissa osuuskaupoissa.

SOK vastaa S-ryhmässä valtakunnallisista ja osuuskaupat paikallisista sopimuksista.

”SOK on sitoutunut eurooppalaisiin hyvien kauppatapojen periaatteisiin ja samaa suositamme myös osuuskaupoille. Muulla tavalla emme vaikuta paikallisiin sopimuksiin”, S-ryhmän valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu** sanoo.

Jotta paikalliseen osuuskauppaan voitaisiin puuttua, olisi tutkittava erikseen, onko se paikallisesti määräävässä asemassa. Sitä ei ole tutkittu.

”Osuuskauppojen itsenäisyys on suuri. On S-ryhmän sisäinen asia, miten paljon virallista ketjuohjausta noudatetaan osuuskaupoissa”, Frosterus sanoo.

Markkinointiraha osa ostohintaa

Alarodun mukaan käytännöt esimerkiksi markkinointirahoista vaihtelevat osuuskauppojen välillä.

Hän ei ota kantaa yksittäisen osuuskaupan politiikkaan.

Alarotu vakuuttaa, että keskusliikkeen tekemissä sopimuksissa markkinointiraha on osa ostohintaa, joten se on siinä mielessä vastikkeellista.

”Keskusliikkeessä ne otetaan kuluttajahintoihin, joten ne ovat vastikkeellisia. Meillä ei ole vastikkeettomia markkinointirahoja”, Alarotu sanoo.

AIMO VAINIO

PÄIVÄN PUNKTI

Puska

Pekka Puska on mies, joka on osoittanut, että maailmaa voi sittenkin muuttaa.

Eläkeyhtiöiden kabineteissa olisi kannattanut seurata, mitä Puska tekee. Suomalaiset ovat pikku hiljaa alkaneet elää paljon entistä pidempään. Syy on Pekka Puskan.

Puska tuli aikoinaan nuorena lääkärinä Pohjois-Karjalaan. Metsämaakunnassa syötiin, kuten oli aina syöty. Kun oli ruisleipää, piimää ja läskiä, niin kyllähän sitä jaksoi. Päälle kun vetäisi vielä askin norttia päivässä ja lauantaina puolikkaan kossua, niin johan kelpasi.

Pekka Puska pilasi tämän ilon ja ruokavalion. Pitkin maakuntaa järjestettiin tupailtoja, joissa kerrottiin miten piti syödä. Rasvasodiltakaan ei vältytty, kun Puska saarnasi liiallista rasvan käyttöä vastaan. Emännät alkoivat vahtia isäntien ruokalistaa.

Sanoma meni läpi ja kansa tervehtyi. Loppujen lopuksi pohjoiskarjalaiset äänestivät Pekka Puskan vielä eduskuntaan.

Puska kävi välillä lainassa maailman terveysjärjestössä WHO:ssa, kunnes palasi takaisin Suomeen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n johtajaksi. Siitä tehtävästä hän eläköityi äskettäin.

Nyt professorilla on aikaa harrastuksille. Ja mitä mies suunnittelee. Aikoo laajentaa Pohjois-Karjala-projektin koko maailmaan.

Pekka Puska on osoittanut, että on järkevämpää ja halvempaa hoitaa terveyttä kuin sairautta. Jos ihminen syö ja liikkuu sopivasti, se riittää. Huonot elintavat ruokkivat sairauksia.

Jokainen kuolee johonkin, mutta takarajaa voi siirtää. Tai jos elämää ei voi pidentää, sitä voi ainakin leventää.

Puska on käynyt myös tupakan ja viinan kimppuun. Näitäkin aineita voi käyttää, mutta kohtuudella. Keskiolut pitäisi siirtää Alkoon ja tuoda kauppoihin sen asemesta kakkosolut, kuten Ruotsissa.

Kun Puska suututti kolmekymmentä vuotta sitten meijeriteollisuuden, hän on saanut nyt vastaansa panimot. Maailman nautintoainetehtaat ymmärtävät, että Pekka Puska voi olla vaarallinen mies.

Kaikki maailman väestötieteilijät, huomio, Pekka Puska tulee. Väestöennusteita kannattaa tarkentaa. Kohta koko maapallolla eletään pidempään kuin ennen.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Suomalaista Maaseutua jaetaan myöhässä

Perjantain MT:n välissä piti ilmestyä liitelehti Suomalainen Maaseutu (SM). SM:n juttuun viitattiin myös MT:n etusivulla.

Liite ei kuitenkaan ehtinyt kaikkiin lähetyksiin mukaan osoitesiirrossa ilmenneiden ongelmien vuoksi. Puuttunut liite jaetaan tilaajille tämän lehden välissä. **MT**

Avioliittoaloitteesta maltillinen keskustelu

Eduskunta ryhtyi torstaina käsittelemään lähes 167 000 kansalaisen allekirjoittamaa aloitetta tasa-arvoisesta avioliittolaista.

Kansalaisaloite tähtää siihen, että samaa sukupuolta olevat voisivat solmia avioliiton ja saisivat myös oikeuden adoptoida yhdessä lapsen.

Tunteja kestänyt keskustelu pysyi pääosin maltillisena. Kärkeviä heittoja kuultiin kiihkeän alun jälkeen vähemmän kuin vastaavissa keskusteluissa aiemmin.

”Ei jaksanut elää”

Kansanedustaja **Eila Tiainen** (vas.) hätkähdytti kertomalla kyyneliin liikuttuneena, miten hänen pikkuveljensä ei jaksanut elää ahdistavassa elämäntilanteessaan.

Moni homoseksuaalinen nuori joutuu käymään läpi raskaan prosessin ja hakemaan hyväksyntää muilta.

”Itse olen henkilökohtaisesti kokenut lähipiirissä tällaisen ahdistavan tilanteen, kun pikkuveljeni ei jaksanut elää. Olen tästä syystä sitä mieltä, ettei meillä ole oikeutta kieltää tällaisilta ihmisiltä elämää.”

Seuraavaksi puhunut **Jaana Pelkonen** (kok.) oli mennä sanattomaksi. Hän totesi, että juuri kuullun jälkeen on vaikea sanoa mitään. Osa kansanedustajista kiirehti lohduttamaan Tiaista.

”Homosuhteet muotia”

Aloitteen vastustajat vetosivat perinteiseen avioliittokäsitykseen ja pitivät muutosta kyseenalaisena lapsen edun kannalta. Joidenkin mielestä media on syyllistynyt asian propagoimiseen.

”Homosuhteista on tullut muoti-ilmiö. Televisiosta ja lehdistä näet jatkuvasti keskenään muhinoivia miehiä ja naisia”, **Pentti Oinonen** (ps.) valitti.

Peter Östman (kd.) muistutti, että avioliitto on tuhansia vuosia ollut käsite yhden miehen ja yhden naisen liitolle. **Lea Mäkipää** (ps.) päivitteli, että vaaditaanko seuraavaksi moniavioisuutta vai lähisukulaisten avioliittoja.

Puoltajat toivoivat, etteivät eduskuntaryhmät pyrkisi sitomaan yksittäisten kansanedustajien käsiä, kun asiasta aikanaan äänestetään.

Keskustan ryhmäjohtaja **Kimmo Tiilikainen** kertoi, että heillä jokainen voi äänestää oman harkintansa mukaan. Hän sanoi itse kannattavansa kansalaisaloitteen hyväksymistä.

MT-STT

POLITIIKASTA LYHYESTI

Jäätteenmäki: Hirvikorvausasia ei kuulu EU:lle

Euroopan parlamentin keskustaliberaaliryhmän varapuheenjohtaja **Anneli Jäätteenmäki** (kesk.) tuomitsee jyrkästi EU-komission aikeet kieltää Suomea maksamasta maanomistajille korvauksia hirvituhoista. MT uutisoi komission aikeista keskiviikkona 19.2.

”EU:n on keskityttävä talous- ja työttömyyskriisin hoitoon. Jäsenmaiden asioista sen on pidettävä näppinsä erossa. Suomen hirvituhokorvaukset eivät EU:lle kuulu”, Jäätteenmäki sanoo. ”Komissio vetoaa valtiontukisääntöihin. Niin se teki jo vuonna 2006. Silloin asia torpattiin. Nyt on tehtävä samoin.”

EU:n ja Suomen on määrä käydä lopullinen vääntö hirvituhoasiassa maaliskuun alussa.

Orpo: Oppositio talousneuvotteluihin

Opposition kanssa neuvotellaan vakavasti julkisen talouden sopeuttamistarpeesta, sanoo kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Petteri Orpo**.

Orpo painotti TV1:n Ykkösaamussa, että pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) tiistaiksi koolle kutsumassa tapaamisessa haetaan tositarkoituksella laajaa sopua Suomen velkaantumisen pysäyttämiseksi.

Keskusta ilmoitti vaativansa työllisyyden parantamista ja kunta- ja soteuudistusta neuvottelujen aiheiksi.

Laaninen vaatii VM:n laskelmia julki

Keskustan puoluesihteeri **Timo Laaninen** vaatii valtiovarainministeri **Jutta Urpilaista** (sd.) julkistamaan valtiovarainministeriön (VM) muistion **Juha Sipilän** (kesk.) ehdotusten talousvaikutuksista.

Iltalehti kertoi lauantaina VM:n muistiosta, jonka mukaan Sipilän ajamat uudistukset maksaisivat valtiolle miljardeja.

Laanisen mielestä hallitus teettää virkamiehillä tarkoitushakuisia laskelmia opposition ehdotuksista.

HS: Kansa torjuu puolustusliitot

Enemmistö suomalaisista ei kannata sotilaallista liittoutumista, ilmenee Helsingin Sanomien gallupista.

Lähes kaksi kolmasosaa vastustaa Nato-jäsenyyttä. Kuusi kymmenestä torppaa ajatuksen EU:n yhteisestä puolustuksesta sekä Suomen ja Ruotsin keskinäisestä puolustusliitosta.